

Vyhodnocení plnění opatření Strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje za rok 2020

Cíl 1: Informace o systému prevence dostupné veřejnosti, podpora k aktivnímu přístupu

Stručný popis cíle:

V rámci systému prevence kriminality je důležité předávání informací o možnostech ochrany osob a majetku před trestnou činností, o pomoci obětem TČ, o vlastních preventivních aktivitách, možnosti většího zapojení obyvatel do prevence kriminality. Tyto informace by měly být jednoduše dostupné jak odborné, tak i laické veřejnosti.

- Zlepšení informovanosti veřejnosti o systému prevence, zapojení veřejnosti do prevence kriminality,
- zvýšení informovanosti občanů o preventivních činnostech v kraji,
- zajištění prezentace aktivit směrem k veřejnosti,
- pořádání konferencí (nejen pro odbornou veřejnost), seminářů, workshopů – profesní rozvoj pracovníků, prezentace příkladů dobré praxe – úspěšné komunitní projekty založené na spolupráci subjektů v lokalitě a řešící konkrétní problémy lokality.

Opatření 1.1 Pokračování v zajištění informovanosti o prevenci (systému prevence a preventivních aktivitách) při využití všech dostupných prostředků

Stručný popis opatření:

- Zajištění informovanosti prostřednictvím:
 - webových stránek kraje, obcí, Policie ČR a dalších subjektů
 - mediálních prostředků – tiskoviny, rozhlas, televize
 - konferencí, seminářů, besed, kulatých stolů pro odbornou a laickou veřejnost
 - letáků, spotů a jinými způsoby sdělení
 - informačních kampaní

Plnění opatření:

- Ústecký kraj má vytvořen na svých webových stránkách odkaz přímo na prevenci kriminality, kde jsou uváděny aktuální informace k této problematice, jsou zde k dispozici analytické, metodické i strategické dokumenty Ústeckého kraje a Ministerstva vnitra (Bezpečnostní analýzy za jednotlivé roky, Strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje), zprávy o realizovaných seminářích nebo tematicky zaměřených konferencích, informace o projektech kraje aj. Sekce k prevenci kriminality je k dispozici: Ústecký kraj – sociální péče – Prevence kriminality: <https://www.kr-ustecky.cz/prevence-kriminality/ds-71832/p1=204835>.
V roce 2020 byly možnosti Ústeckého kraje velmi omezené z důvodu covidové pandemie (nebylo možné uskutečnit většinu naplánovaných vzdělávacích aktivit). I přes tento nepříznivý stav byly uskutečněny na přelomu srpna a září dva semináře pro seniory. O tomto byla podána informace na webových stránkách odboru sociálních věcí Ústeckého kraje: <https://www.kr-ustecky.cz/prevence-kriminality/ds-71832/p1=204835>.
- Ústecký kraj dále informuje o této problematice prostřednictvím dalších informačních médií – Listy Ústeckého kraje, Seniorské listy Ústeckého kraje. V regionálních denících

a jejich webových aplikacích jsou průběžně zveřejňovány informace o preventivních aktivitách kraje, obcí i jiných institucí (např. Policie ČR či městské policie).

- Každoročně jsou předávány informace prostřednictvím pravidelných porad, besed s odborníky či akcí větších rozměrů (konferencí), které realizuje odbor sociálních věcí KÚ i ve spolupráci s dalšími partnery. Níže jsou uvedeny vybrané příklady akcí realizovaných odborem sociálních věcí KÚ zaměřených přímo na prevenci kriminality:
- V roce 2020 byly velmi omezené možnosti realizace jakýchkoliv preventivních aktivit. Přesto se Ústeckému kraji podařilo zrealizovat 2 semináře pro cílovou skupinu seniorů. Obě vzdělávací aktivity proběhly ve spolupráci odboru sociálních věcí KÚ s dotčenými obcemi (Litoměřice a Šluknov) a Krajským ředitelstvím Policie ČR. Tématem semináře byla dluhová problematika a s tím spojená trestná činnost páchaná na seniorech. Celkem se seminářů zúčastnilo 48 seniorů. Ústecký kraj také distribuuje obcím (např. manažerům prevence kriminality obcí, orgánům sociálně-právní ochrany dětí aj.) a dalším partnerům (Probační a mediační službě ČR, poskytovatelům soc. služeb aj.) informace z oblasti prevence kriminality, které získává od ústředních orgánů veřejné správy či dalších institucí.
- Informace jsou předávány také na metodických poradách pro pracovníky obcí a jiných subjektů, probíhají zde i prezentace institucí. V roce 2020 je plánováno na 16. 12. 2020 (je počítáno s verzí on-line jednání) jedno takovéto setkání (s manažery prevence kriminality obcí). Většina obcí Ústeckého kraje informuje na svých webových stránkách laickou i odbornou veřejnost o této problematice, jsou zde uváděny analytické i strategické dokumenty dané obce vč. informace o realizovaných preventivních aktivitách.
- Manažeři prevence kriminality nejen zapojených obcí a další partneři byli opakovaně informováni o informačním portálu MV k prevenci kriminality, kde jsou uváděny informace o činnosti MV a dalších partnerů, příklady dobré praxe aj. z oblasti prevence kriminality: <http://www.prevencekriminality.cz/>.
- V Katalogu sociálních služeb Ústeckého kraje lze vyhledat služby, které působí v oblasti prevence kriminality, které poskytují nejen registrované sociální služby jednak obětem, tak pachatelům trestné činnosti (služby sociální prevence) – adresář subjektů působících v prevenci kriminality a sociální prevenci. Katalog je k dispozici na webových stránkách: <http://socialnisluzby.kr-ustecky.cz/>.
- Spolupráce s obcemi a zástupci dalších institucí probíhá pravidelně také v oblasti sociální prevence, která je jednou z klíčových oblastí samotné prevence kriminality.

Opatření 1.2 Podpora veřejné prezentace programů prevence a jejich realizátorů

Stručný popis opatření:

- shromažďování příkladů dobré praxe
- veřejná prezentace realizátorů a jejich programů či aktivit a distribuce výstupů (metodik, prezentací, návodů)
- tematicky zaměřené konference – společná prezentace partnerů v oblasti prevence a jejich aktivit
- tvorba metodických materiálů a postupů

Plnění opatření:

- Informování probíhá pravidelně elektronickou formou (prostřednictvím webových stránek Ústeckého kraje; e-mailovou korespondencí), dále prostřednictvím médií

v tištěné a elektronické formě (Ústecké listy, Seniorské listy Ústeckého kraje) a v regionálních médiích.

- Ústecký kraj pravidelně realizuje semináře, workshopy, konference k této problematice. Jak již bylo uvedeno, v roce 2020 Ústecký kraj realizoval 2 semináře ve spolupráci s Krajským ředitelstvím PČR a dotčenými obcemi. O této aktivitě byli informováni manažeři prevence kriminality obcí, kteří působí v kraji.
- O aktivitách, které jsou realizovány ústředními orgány, zejména Ministerstvem vnitra ČR, jsou dotčení pracovníci průběžně informováni prostřednictvím e-mailové komunikace.

V letech 2012 až 2013 byl v rámci individuálního projektu Ústeckého kraje vytvořen elektronický Katalog sociálních služeb Ústeckého kraje (<http://socialnisluzby.kr-ustecky.cz/>), který má oproti národnímu Registru sociálních služeb (správce je MPSV) řadu výhod – je srozumitelný také laické veřejnosti, má vybudovaný interaktivní vyhledávač služeb dle klíčových slov (poskytovatelé sociálních služeb mohou zveřejňovat další údaje o sociálních službách a o dalších činnostech mimo rámec registrovaných sociálních služeb, lze vkládat fotografie, prezentace atd. Katalog obsahuje i další oblasti dle témat mimo registrované sociální služby – služby pro rodiny s dětmi, služby protidrogové prevence apod. Katalog je dle potřeb Ústeckého kraje rozšiřován a doplňován. Katalog slouží v současné době covidové pandemii jako informační nástroj pro poskytovatele sociálních služeb a dalších organizací, které jsou v katalogu uvedeni – jsou jim takto rozesílány metodické pokyny a doporučení (pozn.: katalog má také neveřejnou úroveň např. pro rozesílání hromadných emailů poskytovatelům sociálních a jiných služeb).

Opatření 1.3 Posilování občanské odpovědnosti a participace

Stručný popis opatření:

- informování obyvatel o způsobech ochrany osob a majetku
- informační kampaně či jiné způsoby informování určených pro veřejnost a zaměřených na posílení aktivního přístupu obyvatel k ochraně majetku a osob
- podpora a šíření osvědčených projektů s přímým zapojením obyvatel do prevence – asistent prevence kriminality, domovník – preventista, školní dohledová služba, bezpečnostní dobrovolník aj.

Plnění opatření:

- Projekt Asistent prevence kriminality (dále jen asistent PK) je realizován od roku 2009, kdy byl pilotně zaveden v rámci komplexního přístupu řešení bezpečnostní situace v sociálně vyloučené lokalitě Most – Chanov a finančně podpořen v rámci Programu MV – „Úsvit“. V roce 2020 bylo v obcích Ústeckého kraje podpořeno celkem 123 asistentů PK, z toho 39 bylo podpořeno z Programu prevence kriminality MV ČR, 30 z Úřadu práce (k 31. 7. 2020) a 51 bylo podpořeno z Evropského sociálního fondu, jeden asistent PK byl podpořen z vlastních zdrojů města (Ústí nad Labem) a 2 z MAS (Jiříkov). Asistenti PK působí v současné době v 23 obcích Ústeckého kraje.
- Nadále je realizován projekt – školní dohledová služba (pracovníci jsou využíváni nejen pro zajištění bezpečnosti na komunikacích před školami, ale i v širším okolí v době před začátkem a konci vyučování) – např. v Mostě, Ústí nad Labem, ale i jiných městech.
- Od roku 2014 je realizován projekt domovník – preventista, který je zaměřen na udržování pořádku v obytných domech ve vlastnictví obcí. Prostřednictvím Ministerstva vnitra a projektu „Domovník – preventista“ byli v roce 2020 podpořeni 4 domovníci –

preventisté ve Starých Křečanech a 1 v Obrnicích. Dále byli prostřednictvím projektů hrazených z Operačního programu zaměstnanost (OPZ) podpořeni 4 domovníci – preventisté v Kadani a 5 ve Varnsdorfu. Celkem bylo v Ústeckém kraji podpořeno 14 domovníků.

- V roce 2020 byl poprvé v Ústeckém kraji realizován projekt „Bezpečnostní dobrovolník“, a to v obci Dolní Podluží.
- Pravidelné preventivní informační kampaně jsou realizovány především Policií ČR, v roce 2020 se jednalo např. o následující aktivity: Série besed pro seniory v Teplicích (ve spolupráci PČR s městskou policií), „Zabezpečte se, chraňte majetek sobě i svým sousedům“ – kampaň zaměřující se na problematiku majetkové kriminality, „Bezpečný pohyb a pobyt v přírodě“ – kampaň k mezinárodnímu dni seniorů a apeluje na širokou veřejnost, aby se všichni seznámili s bezpečným pohybem a pobytem v přírodě, „Evropský den proti vloupání“ – evropská kampaň, jak zabezpečit chaty a chalupy a další. Každoročně jsou realizovány konference, semináře, kulaté stoly k této problematice (také v rámci projektů Ústeckého kraje a aktivit dalších partnerů) – např. Intervenčního centra, Probační a mediační služby ČR, Policií ČR, městskými policiemi aj.). V letošním roce (2020) však nemohla být většina připravených aktivit realizována z důvodu covidové pandemie, kdy z důvodu přijatých bezpečnostních opatření bylo výrazně omezeno shromažďování více osob. Ústeckému kraji se přesto podařilo ve spolupráci s Krajským ředitelstvím PČR realizovat 2 vzdělávací aktivity pro cílovou skupinu seniorů na téma „Dluhová problematika a s tím spojená trestná činnost páchaná na seniorech“. Aktivity proběhly ve městech Litoměřice a Šluknov. Je plánováno, že většina připravených aktivit se bude realizovat v následujícím roce 2021, pokud to vývoj epidemické situace dovolí.

Cíl 2: Spolupráce všech partnerů jako základní pilíř pro kvalitní prevenci

Stručný popis cíle:

Systém prevence kriminality zahrnuje široké spektrum činností, které jsou zajišťovány různými subjekty. Pro funkčnost a efektivnost je nezbytná spolupráce všech zainteresovaných subjektů a koordinace jejich činností:

- zajištění kooperace subjektů v oblasti primární, sekundární a terciární prevence
- posilování funkčního systému prevence kriminality na všech úrovních (spolupráce subjektů, koncepční financování projektů, provázanost preventivních aktivit, měřitelné a udržitelné výstupy aktivit)
- posilování komplexního a systematického přístupu k řešení bezpečnostních a sociálních problémů na úrovni obcí a kraje
- zlepšení spolupráce participujících institucí

Podpora spolupráce subjektů v oblasti vytváření pracovních míst především v oblastech s vysokým indexem kriminality.

Opatření 2.1 Podpora obcí a dalších partnerů v oblasti prevence, prohlubování spolupráce

Stručný popis opatření:

- metodické vedení obcí, pracovních skupin či jiných platforem na místní a regionální úrovni – podpora jejich činnosti, spolupráce a koordinace realizace pracovních setkání manažerů prevence kriminality obcí a pracovníků dalších partnerů
- sdílení a předávání příkladů dobré praxe v oblasti prevence kriminality, výměna zkušeností

- zapojování dalších partnerů do systému prevence a jejich zapojení do projektů realizovaných napříč oblastmi prevence

Plnění opatření:

- Pracovní skupiny na krajské úrovni – např. pro prevenci kriminality, k plánování rozvoje sociálních služeb pro protidrogovou politiku kraje – plní svou funkci, tj. vyvíjí činnosti směřující k rozvoji uvedených oblastí prevence – tj. metodické vedení, spolupráce s partnery či koordinace a realizace preventivních aktivit kraje, obcí a dalších partnerů (např. Policie ČR, městských policí, Probační a mediační služby ČR (dále také PMS), poskytovatelů sociálních služeb aj.).
- Spolupráce kraje s obcemi přispěla také ke vzniku pracovních skupin (komisí), které se zabývají prevencí na lokální úrovni – postupně se do systému prevence kriminality v ČR zapojují další města a obce v kraji (i menší obce) – jako jeden z výstupů lze použít počet zapojených obcí do systému prevence kriminality v ČR v daném období (vznik pracovních skupin pro prevenci kriminality je jednou z institucionálních podmínek pro zapojení do systému) a počet předložených projektových žádostí (vč. obdržených dotací). V roce 2020 se do Programu prevence kriminality na místní úrovni zapojilo 23 obcí, dotací MV bylo podpořeno 16 obcí s 19 projekty. Celkem byly obcím Ústeckého kraje poskytnuty prostředky ve výši 4 426 300,- Kč, k tomu je však nutné přičíst také prostředky z dobíhajících čtyř víceletých projektů na podporu asistentů PK ve městech Dolní Poustevna, Česká Kamenice, Krásná Lípa a Šluknov. Dále je nutné doplnit, že MV ČR v roce 2020 podpořilo pouze projekty, které se nezaměřovaly na edukaci, případně byly podpořeny takové, pro jejichž realizaci nebylo nutné jakékoliv shromáždění více lidí. Nebyly tak podpořeny vzdělávací semináře, konference, letní tábory a víkendové pobyty pro děti, což velmi ovlivnilo rozsah podpory i v Ústeckém kraji. Obce Ústeckého kraje, v období od června do počátku září však alespoň část těchto akcí zrealizovaly z vlastních zdrojů. Projekt Ústeckého kraje „Vzdělávání seniorů – větší bezpečí pro seniory“ byl také jedním z projektů, které MVČR z výše uvedených důvodů nepodpořilo, protože byl reálný předpoklad, že se většina plánovaných aktivit nebude moci realizovat. Ústecký kraj tak z vlastních zdrojů zrealizoval alespoň 2 semináře pro seniory v Litoměřicích a Šluknově. Obdobný plánovaný seminář v Lounech již nestihl být realizován z důvodu opětovného zesílení preventivních bezpečnostních opatření na ochranu zdraví občanů.
- Vhodným příkladem zapojení dalších partnerů do systému prevence mohou být individuální projekty Ústeckého kraje (partnerem ve většině případů je Úřad práce), prostřednictvím kterých bylo podpořeno celé spektrum osob, jak ti, kteří byli evidováni na Úřadu práce, tak ti mimo jejich evidenci či kteří ukončují vzdělávání a profesní přípravu. Mezi tyto projekty patří následující: „Kompetence pro trh práce v Ústeckém kraji“ – cílem tohoto projektu je zvýšit odborné kompetence pro trh práce žáků posledních ročníků středních škol a středních odborných učilišť, „Predikce trhu práce – KOMPAS“ – tento projekt má za cíl vytvořit funkční model regionálních predikcí trhu práce. Dalšími partnery byly poskytovatelé sociálních služeb, které mají registrované sociální služby i pro oblasti sociálně vyloučených lokalit, školy či jiné instituce.
- Metodická podpora kraje (prostřednictvím např. krajského manažera PK a dalších členů Pracovní skupiny pro prevenci kriminality Ústeckého kraje) – komunikace s manažery obcí k problematice prevence kriminality probíhá na několika úrovních – jsou realizovány konzultace k řešení bezpečnostních problémů v obci a volba vhodných projektů (vč. podpory při zvyšování kvality projektových žádostí), je zajišťována podpora při sestavení

pracovní skupiny PK na obcích, pomoc s oslovením subjektů podílejících se na řešení nejen této problematiky a koordinace jejich aktivit, pomoc při sestavování projektů. V roce 2020 byly realizovány konzultace s představiteli obcí Proboštov, Dolní Poustevna, Šluknov, Litoměřice a Litvínov.

- Zástupci institucí zapojených do pracovních skupin na krajské úrovni také realizují společné projekty, konference a jiné aktivity – v roce 2020 byly realizovány 2 výše zmíněné vzdělávací akce ve spolupráci s KŘ Policie Ústeckého kraje a dotčenými obcemi – Litoměřicemi a Šluknovem. Pravidelně jsou realizována společná pracovní setkání, semináře s partnery (veřejné správy i neziskového sektoru), které působí v Ústeckém kraji. Kraj byl zapojen také do projektu PMS ČR „Proč zrovna já?II“ (byl ukončen k 30. 6. 2020). I přes současnou obtížnou situaci je plánováno alespoň on-line jednání s manažery obcí Ústeckého kraje, tématem bude Program prevence kriminality na místní úrovni v roce 2021.
- Ústecký kraj rozvíjí také primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (tzv. školské primární prevence), do které jsou zapojeni nejen poskytovatelé služeb protidrogové prevence. Byla prohloubena spolupráce škol a školských zařízení (PEPSI poraden) se sociálními službami. Spolupracujeme s odborem školství, mládeže a tělovýchovy Ústeckého kraje, každoročně se odbor sociálních věcí podílí na hodnocení projektů primární prevence, které podávají jak školy a školská zařízení působící v Ústeckém kraji, tak i od roku 2019 NNO do dotačního titulu odboru ŠMT Ústeckého kraje „Prevence rizikového chování v Ústeckém kraji v roce 2020“. Příkladem projektů NNO, které byly v roce 2020 podpořeny v této oblasti prevence je např. projekt organizace Světlo Kadaň, z.s. „Světlem k prevenci“ nebo projekt organizace Oblastní spolek ČČK Litoměřice „Program dlouhodobé školské primární prevence“. Projekty byly podpořeny částkou 228.000 Kč.
- Jednou či dvakrát ročně jsou realizována setkání s manažery prevence kriminality měst a obcí Ústeckého kraje, součástí jsou také individuální metodické konzultace, které na setkání navazují – je pravidelně využíváno manažery měst a obcí zejména před podáním žádostí do Programu Prevence kriminality MV. V roce 2020 je plánováno toto jednání na polovinu prosince, s největší pravděpodobností bude realizována v on-line prostředí z důvodu již zmíněné covidové pandemie.
- Zároveň každoročně probíhají pravidelné porady, vzdělávací a kazuistické semináře v oblasti sociální prevence – na úsecích sociálně-právní ochrany dětí, sociální práce na obcích (vč. sociální kurately pro dospělé), integrace romské menšiny, protidrogové politiky nebo rozvoje sociálních služeb. V roce 2020 proběhlo výrazně méně těchto vzdělávacích aktivit, a to z důvodu již zmiňované covidové pandemie. Přesto se některé podařilo zorganizovat, příkladem mohou být vzdělávací semináře připravované metodickými sociální práce: „Rodina a finance“, „Klient schizofrenik“, „Jednání s klientem za zavřenými dveřmi“, metodickými OSPOD: „Sociálně-právní ochrana dětí – aktuální problémy“, „Výchova dětí a komunikace s dětmi“, koordinátorem pro romské záležitosti: „Pozitivní myšlení a práce se stresem“.

Opatření 2.2 Rozvoj odbornosti v oblasti prevence

Stručný popis opatření:

- zajištění či realizace vzdělávacích aktivit – odborné semináře, workshopy, konference, kulaté stoly, supervize
- metodická podpora, konzultace
- distribuce informačních materiálů, sylabů, metodik

- sdílení dobré praxe

Plnění opatření:

- Každoročně jsou realizovány odborné konference, semináře, workshopy nebo mezioborová setkání, které jsou organizovány přímo pracovníky krajského úřadu nebo ve spolupráci s partnery – tyto akce jsou určeny především odborným pracovníkům kraje a dalších institucí (veřejné správy i neziskového sektoru – např. pro poskytovatele sociálních služeb) – tj., že jsou pravidelně zajišťovány vzdělávací aktivity pro manažery prevence kriminality na obcích, pracovníky orgánů sociálně-právní ochrany dětí (vč. kurátorů pro děti a mládež), sociální pracovníky a terénní pracovníky na obcích a další pracovníky institucí veřejné správy (např. Probační a mediační služba ČR, Úřad práce) a nestátních neziskových organizací působících v oblasti prevence. Seminářů se účastní také pracovníci městských a obecních policí a Policie ČR. V roce 2020 byl z důvodu covidové pandemie realizován omezený počet těchto vzdělávacích akcí. Přes tyto obtíže se některé podařilo zrealizovat – např. semináře organizované metodickami sociální práce: „Rodina a finance“, „Klient schizofrenik“, „Jednání s klientem za zavřenými dveřmi“, metodickami OSPOD: „Sociálně - právní ochrana dětí – aktuální problémy“, „Výchova dětí a komunikace s dětmi“, koordinátorem pro romské záležitosti: „Pozitivní myšlení a práce se stresem“.
- Kromě seminářů jsou ve spolupráci s dalšími institucemi realizovány každý rok tematicky zaměřené konference. V roce 2020 byla na počátku září realizována konference k individuálnímu projektu Ústeckého kraje „Podpora sociálních služeb Ústeckého kraje 3“ – součástí podporovaných služeb v rámci tohoto projektu jsou také preventivní sociální služby azylové domy a intervenční centra.
- K metodické podpoře dochází jak prostřednictvím uvedených vzdělávacích aktivit, tak také na dožádání jednotlivých měst a obcí prostřednictvím telefonické, písemné (e-mailové) komunikace, případně osobním jednáním s pracovníky na úřadě konkrétního města. Další podpora probíhá na koordinačních setkáních, kterých jsou příslušní pracovníci členy – na obcích, v projektových týmech, pracovních skupinách a dalších. V roce 2020 byla realizována např. metodická podpora obcím Proboštov, Šluknov, Litvínov, Dolní Poustevna, a to při osobních setkáních. Další podpora byla realizována prostřednictvím telefonické a e-mailové komunikace.
- Na webové stránce Ústeckého kraje je od roku 2019 zveřejněn odkaz na spot PČR „Say No/ Řekni ne“ – online sexuálnímu nátlaku a vydírání dětí.

Opatření 2.3 Technická podpora institucí a pracovníků

Stručný popis opatření:

- Speciální výslechové a pohovorové místnosti – dobudování sítě, rozšíření vybavení místností a jejich modernizace
- Materiální a technická podpora institucí a jejich pracovníků

Plnění opatření:

- Speciální pohovorové místnosti jsou zřízeny na všech úřadech obcí s rozšířenou působností Ústeckého kraje.
- Síť speciálních výslechových místností v Ústeckém kraji patří mezi nejhustší ve srovnání s ostatními kraji v ČR. V současné době jsou v Ústeckém kraji speciální výslechové místnosti vybudovány v 8 městech – v Kadani, Chomutově, Mostě, Žatci, Litoměřicích, Ústí nad Labem, Teplicích a Rumburku. V současné chvíli chybí speciální

výslechová místnost pouze v Děčíně. V roce 2019 Magistrát města Děčína inicioval schůzku za účasti PČR a koordinátorky prevence kriminality ÚK, kde byla představena možnost zřízení SVM v Děčíně. Předpokladem bylo zřízení SVM v prostorách Magistrátu města Děčína v roce 2020, to se však neuskutečnilo.

- V roce 2019 bylo z projektu Ústeckého kraje „Práce odborníků s dětskými oběťmi“ zajištěno vybavení speciálních výslechových místností demonstračními pomůckami (Jája, Pája – rodina) a látkovými hračkami. Demonstrační pomůcky i látkové hračky jsou využívány i v roce 2020.
- V roce 2020 byla z Programu prevence kriminality vyjednána podpora obnovy technického vybavení speciálních výslechových místností ve městech Ústí nad Labem, Chomutov a Kadaň.

Cíl 3: Analýza – znalost prostředí je základem pro plánování prevence

Stručný popis cíle:

Systém prevence kriminality disponuje daty a informacemi, které jsou sdíleny relevantními partnery. Data jsou vzájemně porovnávána v místě a čase. Informace jsou získávány z prostředí, kde je prevence realizována:

- provedení analýzy trestných činů, rizikového chování či dalších jevů,
- revize nabídky služeb a potřeb cílových skupin nejen v sociálně vyloučených lokalitách, podpora služeb reagujících na potřeby,
- identifikace nových forem trestné činnosti a návrh vhodných preventivních opatření.

Opatření 3.1 Sběr dat relevantních pro efektivní plánování a realizaci preventivních aktivit na území kraje – jejich vzájemné porovnávání v místě a čase (jejich aktualizace)

Stručný popis opatření:

- tvorba a aktualizace analytických dokumentů napříč subjekty působícími v oblasti prevence kriminality
- vzájemné sdílení dat (analýz) mezi relevantními partnery

Plnění opatření:

- Krajský úřad Ústeckého kraje aktualizuje každý rok tzv. Bezpečnostní analýzu Ústeckého kraje, která je doprovodným dokumentem Strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje (je k dispozici na stránkách kraje: <https://www.kr-ustecky.cz/bezpecnostni-analyzy-usteckeho-kraje/d-1656276/p1=204835>). Města a obce ÚK, které podávají nejen žádosti do Programu Prevence kriminality MV ČR, každoročně také aktualizují bezpečnostní analýzu daného města či obce. Bezpečnostní analýza Ústeckého kraje je podkladovým materiálem pro zpracování nejen bezpečnostních analýz obcí, ale také pro zpracování projektových žádostí kraje, obcí a dalších institucí (např. v rámci zdůvodnění potřebnosti projektů podávaných do různých dotačních programů vč. výzev operačních programů aj.). Bezpečnostní analýza Ústeckého kraje obsahuje také nad rámec doporučených oblastí další statistické údaje – počet dětí a dospělých ohrožených sociálním vyloučením (počet dětí a mladistvých, kteří jsou v péči kurátorů pro děti a mládež; počet dětí, které spáchaly trestný čin nebo počet dětí umístěných do náhradní institucionální péče; počet dospělých osob, které jsou každoročně propuštěny z vězení aj.).
- V rámci kraje je dále sledován výskyt rizikových lokalit (ubytoven nebo neregistrovaných sociálních služeb) a také osob sociálně vyloučených nebo

vyložením ohrožených a je sledována řada dalších jevů. Pracovníci KÚ se pravidelně zapojují také do výzkumných šetření, které provádějí partneři či jiné subjekty. Data týkající se výskytu rizikových lokalit jsou nyní čerpána ze Zprávy o stavu romské menšiny v kraji za rok 2019 (ta je každoročně zpracovávána koordinátorem pro romské záležitosti Ústeckého kraje). Zde je uváděno 216 sociálně vyloučených lokalit s téměř 60 tisíci obyvateli. Je možné také konstatovat, že tyto lokality se nachází ve 42 obcích, zároveň každá obec s rozšířenou působností má na svém území alespoň jednu sociálně vyloučenou lokalitu.

- V oblasti protidrogové prevence byla v roce 2020 schválena navazující krajská koncepce protidrogové politiky „Strategie prevence závislostí Ústeckého kraje na období 2020 – 2023“. Dokument byl projednán Radou Ústeckého kraje na základě usnesení č. 152/88R/2020 dne 19. 2. 2020 a schválen Zastupitelstvem Ústeckého kraje usnesením č. 059/27Z/2020 dne 9. 3. 2020. Tento strategický dokument stanoví 4 hlavní oblasti a cíle:
 - Oblast primární prevence, kde je cílem předcházení vzniku a rozvoje závislostního chování, a to především u dětí a mladistvých,
 - Oblast snižování rizik, kde je cílem snížení potencionálních rizik a minimalizace nepříznivých důsledků závislostního chování pro jednotlivce a pro společnost,
 - Oblast léčby a resocializace, kde je cílem snížení míry závislostního chování a podpora uzdravení a sociální integrace osob se závislostním chováním,
 - Oblast koordinace, kde je cílem stabilizovat a zkvalitnit stávající systém koordinace protidrogové politiky.
- Většina protidrogových služeb se zapojila během dubna a května 2020 do studie „ADI-COVID-19“ realizované Národním monitorovacím střediskem pro drogy a závislosti Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády ČR. Cílem studie je zjištění míry a dynamiky šíření infekce vyvolané novým koronavirem SARS-CoV-2 mezi klienty a pracovníky adiktologických služeb v ČR.
- Analýza veřejného mínění občanů napříč celým Ústeckým krajem v oblasti prevence kriminality nebyla v tomto období zpracována. V průběhu platnosti tohoto strategického dokumentu byla analýza zpracovávána některými obcemi v kraji (např. ve Šluknově v roce 2018 Analýza pocitu bezpečí realizovaná UJEP, jiné obce realizují jednoduchá šetření prostřednictvím dotazníku na svých webových stránkách). V platném schváleném strategickém dokumentu na období 2017 – 2021 je plánováno analýzu opět zpracovat a porovnat s dokumentem zpracovaným v roce 2009. Nicméně vzhledem k současné covidové pandemii je pravděpodobné, že bude muset být tato aktivita přesunuta do nového strategického dokumentu na další období.

Opatření 3.2 Aktualizace Bezpečnostní analýzy kraje

Stručný popis opatření:

- pravidelný sběr dat, analýza kriminality na území kraje, socio-demografická analýza a institucionální analýza
- analýza rizikovosti lokalit v kraji
- provázanost s dalšími analytickými dokumenty kraje a dalších subjektů

Plnění opatření:

- Ústecký kraj každoročně aktualizuje Bezpečnostní analýzu kraje, která zahrnuje analýzu kriminality, socio-demografickou analýzu a institucionální analýzu. Jako podkladový materiál je při aktualizaci dokumentu využívána Zpráva v oblasti vnitřní

bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR (vydáváná MV ČR) a Zpráva o bezpečnostní situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území Ústeckého kraje (vydáváná KŘ PČR ÚK).

- Pravidelný sběr dat a jejich porovnávání v různých rovinách (porovnávání jevů navzájem či na vertikální úrovni od místního až po krajské srovnání) a časech a v neposlední řadě sdílení zjištěných údajů s partnery přispívá k efektivnějšímu plánování a realizaci preventivních aktivit. Zároveň přispívá k zvyšování kvality koncepčních a strategických dokumentů. V roce 2020 podalo žádost o finanční podporu do Programu prevence kriminality MV ČR 19 obcí s 38 projekty. Podpořeno bylo 12 obcí s 15 projekty. Celkové množství podpořených obcí a projektů bylo velmi ovlivněno covidovou pandemií. Nebyly celostátně podpořeny vzdělávací aktivity, tj. aktivity, kde by se setkalo více osob (např. konference, semináře, pobytové aktivity pro děti – tábory, víkendové pobyty OSPOD či NNO apod.). Celkem byly obcím Ústeckého kraje poskytnuty prostředky ve výši 4 426 300,- Kč (na žádosti podané do Programu PK v roce 2020). Kromě těchto prostředků byly obcím poskytnuty finanční prostředky na projekty podporující asistenty PK v rámci víceletého financování (od roku 2018 bylo možné žádat u tohoto typu projektu až o tříletou finanční podporu). Jednou z formálních podmínek podání žádosti do uvedeného programu je zpracování bezpečnostní analýzy dané obce. Při tomto zpracování obce spolupracují s PČR, zároveň vycházejí z Bezpečnostní analýzy Ústeckého kraje. Uvedené analytické dokumenty jsou tedy provázané.
- Obce také i ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování (dále ASZ) realizují analýzy rizikových míst a jevů na jejich území v rámci tzv. koordinovaného přístupu sociálně vyloučených lokalit. Pracovníci KÚ Ústeckého kraje se zástupci ASZ spolupracují a předávají si informace a také uvedené analýzy či jiné materiály.

Cíl 4: Realizace programů a aktivit všech typů a úrovní prevence

Stručný popis cíle:

Prevence je realizována kooperujícími partnery a prostřednictvím různých typů programů a aktivit. Při jejich realizaci je nezastupitelný komplexní přístup, aktivity na sebe navazují, doplňují se. V daném místě a čase jsou realizovány preventivní aktivity všech typů prevence – sociální a situační prevence a informování obyvatel. Kraj a obce podporují preventivní aktivity také z vlastních zdrojů. Jedná se zejména o:

- podporu programů zaměřených na prevenci patologického jednání podporující systém (rodinu – lokalitu),
- vytvoření krajského dotačního programu na prevenci kriminality,
- zajištění preventivních aktivit reagující na cílové skupiny a aktuální problémy v lokalitách,
- iniciace rozšíření služeb podpory obětí trestné činnosti a domácího násilí,
- podporu programů pro děti a mládež zaměřené na specifickou primární prevenci,
- podporu stávajících a popř. vzniku dalších programů pro děti a mládež s výchovnými problémy a kriminálními vzorci chování (investice do sekundární a terciární prevence – předcházení recidivě).

Opatření 4.1 Podpora a realizace preventivních aktivit sociální prevence

Stručný popis opatření:

- podpora sociálních služeb – služeb sociální prevence (základních a vybraných fakultativních činností)
- realizace, příp. podpora psychologických resocializačních, probačních, terapeutických a jiných programů
- podpora sociálních projektů primární, sekundární a terciární prevence
- podpora projektů školské specifické primární prevence (nejen akreditovaných)
- aktivity zaměřené na pomoc osobám v tíživé finanční a životní situaci

Plnění opatření:

- Ústeckým krajem jsou pravidelně podporovány sociální služby a v rámci prevence kriminality či prevence sociálního vyloučení také služby sociální prevence a zároveň je podporován jejich rozvoj (např. vzděláváním pracovníků služeb, další specializací činností). Služby jsou součástí Základní sítě sociálních služeb Ústeckého kraje, popřípadě Rozvojové sítě sociálních služeb (tam jsou zejména zařazeny služby a jejich navýšené kapacity, které jsou financované ze zdrojů EU – KPSVL, ITI, MAS apod.). Od 1. 4. 2017 do 31. 12. 2020 jsou podporovány vybrané sociální služby (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy zaměřené na cílovou skupinu osob ohrožených závislostí nebo závislých na návykových látkách, do 31. 12. 2019 intervenční centra) prostřednictvím projektu „Podpora sociálních služeb v Ústeckém kraji 2“. Jednou z aktivit projektu je také vzdělávání pracovníků v přímé péči. Bylo realizováno 9 kurzů, v jejich rámci bylo proškoleno 92 sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Všechny kurzy byly akreditované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění. Projekt „Podpora sociálních služeb v Ústeckém kraji 3“ podporuje od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 další vybrané sociální služby (z preventivních služeb se jedná o azylové domy a intervenční centra). I v tomto projektu je součástí podpora průběžného vzdělávání pracovníků v přímé péči prostřednictvím akreditovaných vzdělávacích kurzů podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění. Je plánováno 23 seminářů, proškoleny by mělo být asi 350 pracovníků.
- Sociální služby jsou financovány z různých zdrojů – především ze státního rozpočtu, evropských fondů a také z rozpočtu Ústeckého kraje prostřednictvím dotačního titulu KÚÚK „Podpora Ústeckého kraje na sociální služby – malý dotační program“.
- Od roku 2016 byl v rámci protidrogové politiky Ústeckého kraje také vytvořen samostatný program „Podpora sociálních služeb protidrogové politiky“. V tomto programu jsou speciálně podporovány sociální služby, jejichž zaregistrovanou cílovou skupinou jsou osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách. V roce 2020 bylo podpořeno celkem 28 služeb ve výši 2 999 870,- Kč.
- Nejen pro větší finanční podporu jsou služby sociální prevence podporovány prostřednictvím individuálních projektů Ústeckého kraje. Ústecký kraj realizuje od roku 2017 postupně několik projektů, které podporují sociální služby. Jedná se o projekty Podpora sociálních služeb (zkráceně „POSOSUK“) „POSOSUK 2“, „POSOSUK 3“ a „POSOSUK 4“, každý z nich podporuje vybrané druhy sociálních služeb, a to jak finančně, tak metodicky. POSOSUK 2 je realizován v období od 1. 1. 2017 do 31. 3. 2021 (sociální služby jsou finančně z tohoto projektu podporovány od 1. 4. 2017 do 31. 12. 2020), byly podpořeny sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (24 služeb), terénní programy pro cílovou skupinu závislých osob (7 služeb)

a intervenční centrum (1 služba, ta byla prostřednictvím tohoto projektu podpořena do 31. 12. 2019, od 1. 1. 2020 je podporována z navazujícího projektu). Projekt POSOSUK 4 byl realizován v období od 1. 11. 2017 do 28. 2. 2019, tímto projektem byly podpořeny služby sociální rehabilitace (celkem 13 služeb). Od 1. 10. 2019 do 30. 6. 2022 je realizován projekt POSOSUK 3 (sociální služby jsou podporovány od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021), projekt podporuje 4 druhy sociálních služeb – intervenční centrum (1 služba), osobní asistenci (13 služeb), podporu samostatného bydlení (7 služeb) a azylové domy (26 služeb). Ústeckým krajem jsou také podporovány další druhy sociálních služeb, např. nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (dále NZDM). Dále je zde nadále realizována sociální služba – dětská adiktologická ambulance v Ústí nad Labem, jejíž cílovou skupinou jsou děti od 12 let věku (jde v rámci ČR o třetí takovou službu).

- Ústecký kraj se dále podílí na tvorbě politik v rámci ITI Ústecko-chomutovské aglomerace, kdy jsou z evropských dotací podporovány projekty v rámci sociální soudržnosti – např. projekty podporující vznik a udržení pracovních pozic Asistent prevence kriminality. Z těchto zdrojů bylo v roce 2020 podpořeno 44 pracovních pozic asistentů prevence kriminality. Dále jsou podporovány projekty zaměřené na podporu preventivních aktivit pro mládež ve věku 15 – 26 let. Příkladem může být projekt Dobrovolnického centra „Preventivní program FIT PRO ŽIVOT“.
- Sociální služby – služby sociální prevence jsou v současné době dostupné na celém území Ústeckého kraje, jejich kapacity jsou dle potřeby posilovány. Již existuje jen málo oblastí v kraji, kde je malá dostupnost vybraných sociálních služeb. Postupně je potřeba optimalizovat síť sociálních služeb, zaměřit se na zkvalitnění sítě nejen preventivních služeb. Výše uvedené projekty by k tomuto měly přispět.
- PMS ČR realizuje projekty, které jsou zaměřené na resocializaci pachatelů. Do těchto projektů jsou také zapojena střediska v Ústeckém kraji. Do dubna 2020 byl realizován projekt „Křehká šance II“ (je zaměřen na podmínečně propuštěné osoby). V červnu 2020 byla také ukončena realizace projektu „Na správnou cestu II“ – tento projekt je zaměřen na rozvoj a rozšíření činnosti Týmů pro mládež a dvou programů pro mladistvé pachatele trestných činů. Další cílovou skupinou, na kterou se PMS zaměřuje, jsou oběti trestných činů. V červnu 2020 byl také ukončen několikaletý projekt „Proč zrovna já?II“, který právě podporoval oběti trestné činnosti. Prostřednictvím členství v Týmu pro oběti trestných činů na tomto projektu participoval také Ústecký kraj.
- Ústecký kraj podporuje projekty primární, sekundární a terciární prevence. Primární prevence je podporována prostřednictvím dotačních programů odboru školství, mládeže a tělovýchovy „Prevence rizikového chování v Ústeckém kraji“. Sekundární a terciární prevence je podporována prostřednictvím dotačního titulu MV „Program prevence kriminality na místní úrovni“ nebo Ministerstva spravedlnosti, např. podpora adiktologických služeb poskytovaných ve věznicích. Z tohoto programu jsou podporovány projekty měst a krajů v ČR. Ústecký kraj každoročně podává žádosti o finanční podporu projektů, které realizuje. V roce 2020 byla podána projektová žádost „Vzdělávání seniorů – větší bezpečí pro seniory“. Z důvodu covidové pandemie však nebyla podpořena, protože zde bylo reálné riziko, že nebude moci být vzdělávání seniorů realizováno. Zároveň je každoročně velký počet projektů do tohoto programu podáván obcemi v Ústeckém kraji, které jsou úspěšnými žadateli (v roce 2020 se jednalo o 38 projektů, z nichž bylo 15 podpořeno).
- Školská specifická primární prevence je podporována již zmíněným dotačním titulem odboru školství, mládeže a tělovýchovy Ústeckého kraje. V rámci tohoto programu jsou

od roku 2019 nově podporovány NNO, které realizují komplexní, certifikované programy školské primární prevence (jedná se zejména o oblast drogové problematiky, ale také o oblast dalších sociálně patologických jevů). V roce 2020 došlo z důvodu úsporných opatření s ohledem na covidovou pandemii ke snížení alokovaných prostředků, a to na 1 mil. Kč. Certifikovaní poskytovatelé primární prevence byli podpořeni částkou 228 000,- Kč.

Opatření 4.2 Situační prevence jako součást komplexního přístupu

Stručný popis opatření:

- podpora aktivit situační prevence
- realizace technických opatření znesnadňujících páchaní trestné či přestupkové činnosti
- podpora opatření zvyšujících riziko odhalení a odsouzení pachatele trestné činnosti

Plnění opatření:

- Podpora aktivit situační prevence je zajišťována prostřednictvím projektů, které jsou realizovány obcemi např. prostřednictvím dotačního titulu MV „Program prevence kriminality na místní úrovni“. Mezi tyto projekty patří zavádění, nebo spíše v současné době modernizace městského kamerového dohledového systému. V roce 2020 byly v Ústeckém kraji realizovány 3 projekty (v Bílině, Mostě a Trmicích), dále byl realizován městem Jirkov projekt „Forenzní značení jízdních kol a kompenzačních pomůcek“. Další obdobně zaměřené projekty realizují města především ze svého rozpočtu.

Opatření 4.3 Zajištění stabilního financování preventivních aktivit

Stručný popis opatření:

- podpora k využívání stávajících (nově vytvořených) dotačních titulů státních institucí, obcí a jiných donátorů
- vytvoření dotačního titulu Ústeckého kraje „Prevence kriminality“
- aktivním zapojením kraje v rámci dotačního titulu Ministerstva vnitra „Program prevence kriminality na místní úrovni“ příp. dalších programů – realizace preventivních aktivit kraje ze státních a vlastních zdrojů (příp. EU)
- metodická podpora kraje žadatelům (po formální i věcné stránce) s předložením kvalitních projektů
- realizace a podpora preventivních aktivit z rozpočtu obcí

Plnění opatření:

- Ústecký kraj metodicky vede obce a města i při podávání žádostí o finanční podporu do Programu prevence kriminality – jsou realizována setkání pro manažery prevence kriminality obcí Ústeckého kraje, dále je možnost konzultací osobních, telefonických a e-mailových. Některé obce využívají možnost osobních konzultací v místě svého úřadu – v roce 2020 byla tato možnost využita pracovníky obce Šluknov, Dolní Poustevna, Proboštov, Litoměřice a Litvínov. Další pracovníci měst a obcí Ústeckého kraje realizují své konzultace prostřednictvím telefonické či e-mailové komunikace.
- Ústecký kraj každoročně realizuje preventivní aktivity, které jsou hrazeny z Programu prevence kriminality na místní úrovni. Města a obce Ústeckého kraje podala do programu MV ČR „Program prevence kriminality na místní úrovni 2020“ celkem 38 projektů, a dále 1 projekt podal Ústecký kraj. Do roku 2020 významně zasáhla covidová pandemie, z tohoto důvodu nebyly z uvedeného dotačního programu podpořeny žádné aktivity, kde bylo předpokládáno shromáždění více lidí (vzdělávací

aktivity, víkendové a prázdninové pobyty pro děti ze sociálně vyloučených aktivit apod.). Ústeckým krajem byly v letošním roce přesto realizovány 2 semináře pro cílovou skupinu seniorů na téma „Dluhová problematika a s tím spojená trestná činnost páchaná na seniorech“ v Litoměřicích a ve Šluknově.

- Od roku 2016 podporuje Ústecký kraj služby protidrogové politiky prostřednictvím dotačního programu „Podpora sociálních služeb protidrogové politiky“. Alokované prostředky v tomto programu pro rok 2020 byly ve výši 3 mil. Kč.
- Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Ústeckého kraje každoročně vyhlašuje dotační program „Prevence rizikového chování v Ústeckém kraji“, z kterého jsou podporováni od roku 2019, mimo jiné, poskytovatelé sociálních služeb protidrogové prevence realizující programy, které mají certifikaci MŠMT. V roce 2020 došlo z důvodu úsporných opatření s ohledem na covidovou pandemii ke snížení alokovaných prostředků, a to na 1 mil. Kč. Certifikovaní poskytovatelé primární prevence byli podpořeni částkou 228 000,- Kč.
- Odbor zdravotnictví Ústeckého kraje vyhlašuje každoročně dotační titul s názvem „Podpora vybraných služeb zdravotní péče“, z něhož jsou pravidelně podporovány dvě služby protidrogové prevence. První je projekt substituční léčby závislých na opioidech Krajské zdravotní, a.s., který byl v roce 2020 podpořen částkou 300 000 Kč. Druhou podporovanou službou je Krajská adiktologická ambulance a poradna pro děti a dorost spolku DRUG-OUT Klub, v roce 2020 byla z tohoto titulu podpořena částkou 220 000,- Kč.
- Od roku 2019 financuje Ústecký kraj provoz Protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice.
- Ústecký kraj se dále podílí na tvorbě politik v rámci ITI Ústecko-chomutovské aglomerace, kdy jsou z evropských dotací podporovány projekty v rámci sociální soudržnosti – např. projekty podporující vznik a udržení pracovních pozic Asistent prevence kriminality, v roce 2020 bylo podpořeno 44 asistentů v 6 městech (Bílina, Chomutov, Litvínov, Most, Obrnice a Ústí nad Labem. Dále jsou podporovány projekty sociálního bydlení, sociálních služeb (např. K-centra), ale i primární prevence závislostí pro mládež ve věku 15-26 let věku.